

ÉőőőóÉőÉőőFővárosi Ítéltábla
15.Gf.40.518/2013/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Fodor Ákos Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**) által képviselt **felperes „f.a.” (felperes címe)** felperesnek,
a Stadler Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen, szerződés megszűnése alapján előterjesztett elszámolási igény iránt indított perében,
a Fővárosi Törvényszék 2013. április 19. napján kelt, 27.G.42.257/2011/22. számú ítélete ellen, a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 24.697.500 (Huszonnégymillió-hatszázkilencvenhétezer-ötszáz) forintot, valamint ezen összegnek 2011. május 16. napjától a kifizetés napjáig járó, félévente a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Mellőzi a felperest eljárási illeték és perköltség viselésére kötelező ítéleti rendelkezést, egyben kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - külön felhívásra - a Magyar Államnak 900.000 (Kilencszázezer) forint elsőfokú eljárási illetéket, továbbá 15 napon belül a felperesnek 900.000 (Kilencszázezer) + áfa első fokú perköltséget.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy fizessen meg - külön felhívásra - a Magyar Államnak 1.975.800 (Egymillió-kilencszázhetvenötezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket, továbbá 15 napon belül a felperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Ezen ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság (jelenleg Fővárosi Törvényszék) **Fpk.** szám alatt közzétett végzésével elrendelte a felperes gazdálkodó szervezet felszámolását, felszámolóként az INVEST ALMANACH Korlátolt Felelősségű Társaságot jelölte ki. A felszámolás kezdő időpontja 2010. szeptember 7. napja volt.

2010. október 19. napján a felszámolás alatt álló felperes mint megrendelő az alperessel vállalkozási szerződést kötött. A felperes képviseletében P.A. felszámolóbiztos, az alperes képviseletében pedig H.P. ügyvezető járt el.

A szerződés 1. pontjában a felek a szerződés tárgyát határozták meg, így a vállalkozó feladata volt a megrendelő iratanyagának elszállítása, rendezése, rendszerezése, selejtezése, jegyzékbe foglalása, adatszolgáltatás, további tárolás, kezelés az illetékes levéltár előírásainak megfelelően. A 2. pontban a felek meghatározták a vállalkozó kötelezettségeit a selejtezéssel összefüggésben, továbbá a levéltári átadáshoz kapcsolódóan, míg az 5. pont a teljesítési határidőt tartalmazta, amely szerint az alperes az iratanyagok elszállítását a „vállalkozói” szerződés aláírását követően a felszámoló értesítése alapján kezdi meg, az iratanyag tárolását saját irattárában folyamatosan teljesíti, és az iratok szállítását a megrendelő megbízottjának felügyelete mellett végzi.

A felek a vállalkozói díjat és a fizetési feltételeket a megállapodás 6. pontjában rögzítették, így a vállalkozó „a feladat elvégzése ellenében az alábbi vállalkozói díjakra jogosult: iratrendezés, selejtezés, dobozolás, szállítás, állványszerelés díja: 15.000.000 forint + áfa; az iratörzés, adatszolgáltatás, valamint az iratok további kezelésének díja: 70.900.000 forint + áfa”.

A fizetési feltételek körében a vállalkozó (alperes) részszámlák benyújtására volt jogosult - az elvégzett munka alapján - az alábbiak szerint:

I. ütem: a munkálatok megkezdésekor esedékes.

II. ütem: megrendelő összeg iratanyagának vállalkozó irattárába beszállítását követően.

III. ütem: a feldolgozási munkálatok befejeződésekor. A felek nyolc munkanapos fizetési határidőt kötöttek ki.

A megállapodás 7.1 pontjában rögzítették, hogy a vállalkozó a megrendelő utasításai szerint és érdekeinek megfelelően köteles eljárni, a szerződés teljesítése során eljárni jogosult személyként a megrendelő (felperes) részéről P.A. felszámolóbiztost, míg a vállalkozó részéről H.P. ügyvezetőt jelölték meg.

Rögzítették, hogy a szerződés „bármilyen” módosítása kizárólag írásban érvényes.

A 2010. november 19. napján kelt teljesítésigazolásban a megbízó részéről eljáró P.A. igazolta, hogy a felek között létrejött vállalkozási szerződés „I. üteme” teljesült, a felek megállapították, hogy a vállalkozó (alperes) jogosult 20.000.000 + áfa összegű számlát kiállítani, a felperes vállalta, hogy az alperes számára az igazolásban megállapított összeget a megállapodás szerint teljesíti, a felek rögzítették, hogy a feladat elvégzésével kapcsolatosan kifogásuk nincs. Az igazolás szerinti összeg az alperes részére megfizetésre került.

A szerződés teljesítése körében az alperes a felperes iratanyagának elszállítását megkezdte, így 2010. november 23. és november 25. napján a xy forgalmi rendszámú tehergépjárművel szállítást bonyolított le, a gépjárművezető P.I. volt.

A szállítás és a kapcsolódó iratanyagokkal összefüggő munka vállalkozói díja 302.500 forint volt.

2011. április 5. napján P.A. (a szerződést megkötő) felszámolóbiztos megbízása megszűnt.

A felperes (**B.I.** új felszámolóbiztos által ellenjegyzett) 2011. május 5. napján kelt levelében az alperessel megkötött vállalkozási szerződéstől - a teljesítés késedelmére, hibás teljesítésre és a teljesítéshez fűződő érdek megszűnésére utalással, hivatkozva a Ptk. 300. § (1) bekezdésére, 395. § (1) bekezdésére és a Cstv. 47. § (1) bekezdésére - elállt. A nyilatkozatban kiemelte, hogy a szerződés megkötése óta eltelt hat hónap alatt az alperes szerződéses kötelezettségének elenyésző mértékben tett eleget, az iratanyag rendszerezését, elszállítását, rendezését, selejtezését nem végezte el. Arra hivatkozott, hogy az adós telephelyéről az alperes mindössze egy alkalommal egy kisáruszállítóval szállított el selejtezhető iratanyagokat, amelyekkel összefüggésben további érdemi tevékenység végzésére nem volt szükség, ezt meghaladóan a vállalkozási szerződésben rögzített további szolgáltatást az alperes nem végzett. Az alperesi részteljesítés értékét 100.000 forintban fogadta el és erre figyelemmel 24.900.000 forint visszafizetésére szólította fel az alperest.

Az alperes 2011. május 16. napján kelt válaszlevelében az elállást tudomásul vette, a vállalkozói díj visszautalására irányuló felszólítás teljesítését azonban megtagadta, hivatkozása szerint a szerződés teljesítése körében az alperes az iratanyag elszállítását a felszámolóbiztos értesítésének és utasításának megfelelően megkezdte, ezen hivatkozásának alátámasztásául a felszámolóbiztos által kiadott, 2010. november 19-én kelt teljesítési igazolásra utalt, amely szerint a szerződésben foglalt I. számú ütemet teljesítette, melyről a számlát jogszerűen bocsátotta ki.

Hangsúlyozta, hogy 2011. március 29-e óta a felperestől sem írásban, sem szóban nem kapott értesítést arra vonatkozóan, hogy bármilyen iratanyag elszállításáról gondoskodnia kellene.

További érvelése szerint a felperesi elállás következtében az alperes 70.900.000 + áfa vállalkozói díjtól esett el, arra hivatkozott, hogy a Ptk. 395. § alapján a megrendelő elállása folytán keletkezett kárt köteles megtéríteni, az elállás folytán a felperes kára meghaladja az igazolt és átutalt díj összegét.

A felperes leszállított keresetében 24.697.500 forint és ezen összegnek 2011. május 16-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint a Ptk. 300. § (1), 395. § (1) bekezdése és a Cstv. 47. §-a alapján jogszerűen állt el a felek vállalkozási szerződésétől, mely így megszűnt. Az alperes által nyújtott szolgáltatás (iratszállítás) értékét leszállított keresetében 302.500 forintban ismerte el, ennek megfelelően az elállás folytán megszűnt szerződés miatt teljesítetlen vállalkozói díj visszafizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelme a felperes keresetének elutasítására irányult. Kifejtett álláspontja szerint az elállás tartalmi és formai okoknál fogva sem alapos. A felek **P.A.** felszámolóbiztos eljárását kötötték ki a szerződés 7.4 pontjában, így ő volt az elállásra jogosult személy is. A Ptk. 300. §-ára hivatkozással az elállás azért nem lehetett alapos, mert az alperes nem volt késedelemben a felperes értesítésének hiánya miatt.

A Cstv. 47. § (1) bekezdése szerint az adós által kötött vállalkozói szerződéstől a felszámoló (az adós képviselőjében) nem állhat el, ezen joga csak a felszámolás elrendelését megelőzően kötött szerződésekkel összefüggésben áll fenn.

A Ptk. 395. §-ára hivatkozással pedig arra utalt, hogy ugyan a nevezett jogszabályhely a megrendelő általános elállási jogát határozza meg, azonban ezzel összefüggésben az elálló megrendelő köteles a vállalkozó kárát megtéríteni, az elállással összefüggésben keletkezett kára (benne elmaradt haszna) messze meghaladta volna a felperes által kifizetett 20.000.000 forint összegű vállalkozói díjat. Kifejtette még, hogy 3.000.000 forintot meghaladó tényleges munkát végzett a szerződés teljesítése érdekében.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 450.000 forint perköltséget, továbbá az államnak 900.000 forint eljárási illetéket.

Az indokolás szerint a felek vállalkozási szerződésétől a Ptk. 395. § (1) bekezdése alapján a felperes jogszerűen állt el, amely a szerződést megszüntette. Ezzel összefüggésben rámutatott arra, hogy az elállás alapján a szerződéskötés előtti helyzet visszaállításának van helye. Ennek körében a felperest terhelte annak bizonyítási kötelezettsége, hogy igazolja azt, hogy az alperes által elvégzett szolgáltatás - a felperes teljesítésigazolására és kifizetésére tekintettel - ténylegesen nem azt az értéket képviselte, amelyet a felperes képviselőjében eljáró felszámolóbiztos leigazolt.

Hangsúlyozta, hogy a bíróság tájékoztatta a felperest a szakértő igénybevételének lehetőségéről, azonban a felperes kifejezetten akként nyilatkozott, hogy szakértői bizonyítás elrendelését nem kéri, ennek továbbutalásaként a felperes keresetét bizonyítatlanság miatt utasította el.

A Ptk. 300. § (1) bekezdésére alapítottnak nem találta megállapíthatónak a felperesi elállás jogszerűségét, arra mutatott rá, hogy az alperes a szerződésteljesítéssel összefüggésben nem esett késedelembe, hiszen a felszámoló értesítésére kellett az iratok elszállítását megkezdenie, amelynek eleget tett.

A Cstv. 47. § (1) bekezdésére alapított elállási hivatkozást sem találta alaposnak, arra utalt, hogy a szerződést nem az adós kötötte, hanem az adós felszámolásának elrendelését követően az adós képviselőjében eljáró felszámoló, és a szerződés alapján az alperes részteljesítéseket eszközölt, így ezen jogszabályhelyet nem találta alkalmazhatónak a felek jogviszonyára.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kiemelte ugyanakkor, hogy nem alapos azon alperesi védekezés, amely szerint kártérítés jogcímén tarthat igényt az átutalt vállalkozói díjra, hiszen a felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentéssel nem élt, márpedig a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezettel szemben pénzbeli követelést kizárólag a felszámolási eljárásban érvényesíthető, és „így jelen peres eljárásban beszámításra nincs lehetőség”.

A perköltség körében a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel - határozott.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes az első fokú határozat megváltoztatásával az alperest leszállított keresetében megjelölt marasztalási összeg (24.697.500 forint és ezen összegnek késedelmi kamata) megfizetésére kérte kötelezni.

A fellebbezési érvelés szerint az alperes által csatolt kimutatásból megállapítható, hogy a felperes részére végzett munka értéke 302.500 forint volt, az eljárás gyorsítása érdekében ezen összeget a felperes elismerte, erre tekintettel szállította keresetét.

Kifejtett álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság jogszabálysértően utasította el a felperes keresetét azon indokolással, hogy a felperes nem indítványozta szakértő kirendelését az alperes által teljesített szolgáltatás ellenértékének megállapítására.

Az alperes a „polcrendszer” költségeit a felperesre kívánta hárítani, erre azonban semmilyen alapja nem volt, a vállalkozási szerződés 3. pontja szerint az alperes a tárolást a saját irattárában volt köteles teljesíteni, amelynek egyetlen pontja sem említi, hogy a felperes köteles lenne megfizetni egy olyan polcrendszer bekerülési árát, ami ténylegesen az alperes tulajdonában marad.

Az alperes egyébként irattározási tevékenységgel foglalkozó gazdálkodó szervezet, tevékenységéhez nyilvánvalóan magának kell a működéséhez szükséges eszközökkel rendelkeznie, az irattár kialakítása nem lehet a felperes feladata és költsége.

Az alperes a megvásárolt polcrendszer saját működése érdekében vásárolta, saját előadása szerint kereslet van az általa nyújtott szolgáltatásokra, a felperesi igény szerinti nagyságrendben is évi 2-3 alkalommal.

A további felperesi érvelés szerint a felperes jogszerűen állt el a Cstv. 47. § (1) bekezdése szerint a felek szerződésétől, a jogszabályhely felperesi értelmezése szerint a jogalkotó szándéka nem kizárólag arra irányult, hogy a felszámoló csak a felszámolási eljárás előtt megkötött szerződéseket mondhatja fel, a Cstv. 47. § (1) bekezdése nem tartalmaz olyan megszorítást, amely szerint a felszámoló csak a felszámolási eljárás megkezdése előtt megkötött szerződéseket jogosult azonnali hatállyal felmondani, így az elsőfokú bíróság indokolatlanul szűkítően értelmezte ezen jogszabályhelyet.

A felperesi érvelés szerint elállása a Ptk. 300. § (1) bekezdésének tükrében is jogszerű volt, hiszen az alperes késedelembe esett akkor, amikor az iratok elszállítását nem folytatta, és szerződésben vállalt szolgáltatásainak teljesítésével felhagyott.

A Ptk. 395. § (1) bekezdésére utalással a fellebbezésben a felperes arra hivatkozott, hogy ezen jogszabályhely figyelembevételével is jogszerű volt az elállása, azonban - egyetértve az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában foglaltakkal - kifejtette azt, hogy az alperes az eljárás során kártérítésre alappal nem tarthat igényt, mert az alperes a felszámolási eljárásban hitelezői igényként nem jelentett be ilyen jogcímű követelést.

A fellebbezésben megismételte azon álláspontját, hogy nem a felperes bizonyítási kötelezettsége az alperes által nyújtott szolgáltatás összecszerűségének igazolása.

A Ptk. 395. § (1) bekezdésének felperesi értelmezése szerint nem volt helytálló, hogy a törvényszék az alperes részteljesítése után járó „díjrészlet értékét” tisztázni kívánta, hiszen a jogszabályhely nem említ semmiféle díj-, vagy díjrészlet fizetési kötelezettséget, az elállás következtében a megrendelő köteles a vállalkozó kárát megtéríteni, erre irányuló hitelezői igénybejelentés hiányában azonban az alperes igényt alappal nem támaszthat.

A fellebbezés kiemelte még, hogy az alperes nem terjesztett elő sem viszontkeresetet, sem beszámítási kifogást kártérítési igényével összefüggésben, mindösszesen állította, hogy az összeget kártérítés címén tartja magánál, amellyel összefüggésben a törvényszék rámutatott arra, hogy ezen igénye alaptalan.

A fellebbezés a Cstv. 28. § (2) bekezdés f) pontjára és Cstv. 46. § (5) és (7) bekezdésére utalással hangsúlyozta, hogy az alperesi kárigény nem vehető figyelembe, hiszen a jogvesztő (hitelezői igénybejelentésre nyitva álló) határidő elmulasztása az alanyi jog megszűnését jelenti.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kifejtett álláspontja szerint a felperes fellebbezésének indokolását késedelmesen nyújtotta be, így az már nem vehető figyelembe a másodfokú eljárás során.

Az ellenkérelemben előterjesztett érvelés szerint az alperes teljesítésigazolással, tanúvallomással, „kárkimutatással”, írásbeli ajánlattal, az arra adott elutasító válasszal, továbbá **P.A.** tanúvallomásával bizonyította a részére folyósított „díjrészlet jogosságát, kárát és annak mértékét”.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes által nyújtott szolgáltatás, valamint igazolt elmaradt hasznát magában foglaló kárának mértéke a teljesítésigazolás és a vállalkozói díjrészlet kifizetését követően kevesebb volt, mint a megfizetett vállalkozói díj összege. A felperes - bírói tájékoztatást követően - nem teljesítette bizonyítási kötelezettségét.

Az ellenkérelemben - megismételve első fokú előadását - kiemelte, hogy sem a Cstv. 47. § (1), sem a Ptk. 300. § (1) bekezdésére hivatkozással a felek megállapodásától a felperes jogszerűen nem állhatott el, e körben maradéktalanul osztotta az első fokú ítéletben kifejtetteket.

Az alperes osztotta azon felperesi álláspontot, amely szerint a Ptk. 395. § (1) bekezdése alapján jogosult volt a szerződéstől elállni, vitatta azonban az elsőfokú bíróság e körben tett indokolását. Sérelmezte, hogy az ítélet pontatlanul idézte a perben kifejtett álláspontját, sem kárának a felszámolási eljárásban történő bejelentésére, sem beszámítási kifogás és viszontkereset előterjesztésére nem volt szükség, hiszen a felperes részéről a kifizetés a pert megelőzően megtörtént. Hangsúlyozta, hogy jogszerűen tarthatja meg a kárát részben fedező kompenzációt. Kiemelte, hogy nem volt szükség kárigény érvényesítésére, hiszen annak ellenértékét az átutalt részletként már az alperes megkapta.

A fellebbezés - érdemben - az alábbiak szerint alapos.

A felperes hivatkozása szerint a felek 2010. október 19. napján megkötött szerződésétől a Cstv. 47. § (1), a Ptk. 300. § (1) és Ptk. 395. § (1) bekezdésére alapítottnak is jogszerűen állt el, marasztalási igényét is az elállásra és - áttételesen - ezen jogszabályhelyekre alapította.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 47. § (1) bekezdése szerint a felszámoló jogosult az adós által kötött szerződéseket azonnali hatállyal felmondani, vagy ha a felek egyike sem teljesített szolgáltatást, a szerződéstől a felszámoló elállhat. A másik felet ennek folytán megillető követelés az elállás, illetve a felmondás közlésétől számított 40 napon belül a felszámolónak való bejelentéssel érvényesíthető.

A Cstv. 47. § (1) bekezdése a felszámoló részére kétségtelenül lehetővé teszi, hogy az adós által kötött szerződéseket - a jogszabályi feltételek fennállása függvényében - azonnali hatállyal felmondja, avagy attól elálljon.

A jogi szabályozás célja, hogy a felszámolási eljárás során az adós gazdálkodó szervezet szerződésen alapuló gazdasági kapcsolatai lezárást nyerhessenek, és a felszámolási eljárás mint totális végrehajtás elérhesse a célját.

Ezen elállási jog azonban nem illeti meg a felszámolót az adós nevében az általa megkötött szerződésekkel összefüggésben. A felszámolás közzétételét követően valóban a felszámoló köthet szerződést harmadik személyekkel, úgy, hogy az adós gazdálkodó szervezet váljon kötelezetté avagy jogosulttá, e körben azonban a felszámolót a szerződéskötéskori gondossági követelmény az általános szabályok szerint köti, és az általa kötött szerződésekkel összefüggésben a Cstv. 47. § (1) bekezdése szerinti privilegizált felmondás, illetőleg elállási jog sem illeti meg, így a Cstv. 47. § (1) bekezdésére alapított felperesi igényt az elsőfokú bíróság helytállónak találta alaptalannak.

A Ptk. 300. § (1) bekezdése szerint a jogosult - függetlenül attól, hogy a kötelezett késedelmét kimentette-e - követelheti a teljesítést, vagy ha ez többé nem áll érdekében, elállhat a szerződéstől.

A peres felek írásbeli megállapodásának 5. pontja határozza meg a teljesítés határidejét, így az 5.1 pont szerint a vállalkozó (alperes) az iratanyagok elszállítását a szerződés aláírását követően a felszámoló értesítése alapján volt köteles megkezdni. A határidővel összefüggésben a felek mindösszesen ennyi kikötést tettek.

A teljesítéssel összefüggő további 5.2 pont szerint az iratanyag „betárolását” az alperes saját irattárában folyamatosan volt köteles teljesíteni, és az iratok szállítását a megrendelő (felperes) megbízottjának felügyelete mellett volt köteles elvégezni.

A szerződés a teljesítés mikéntjével összefüggésben azt nem tette a felek megállapodásának a részévé, hogy minden egyes szállítási folyamathoz a felszámoló értesítése szükséges.

A felszámoló értesítése alapján kellett a vállalkozó alperesnek a szállítást megkezdnie, és a munkafolyamat jellegéből következően folyamatosan kellett azt végeznie.

A folyamatos munkavégzés nem történt meg az alperes részéről, hiszen 2010. november 25-ét követően 2011. május 5-éig - az elállást tartalmazó levél keltéig - az alperes a szerződéssel összefüggésben további, a felek által nem vitatott teljesítést meghaladóan - tevékenységet nem végzett.

A Ptk. 300. §-ára alapított elállással összefüggésben a törvény a jog gyakorlásának két változatát szabályozza, így az érdekmúlást, illetve a fix (szigorú) teljesítési határidő esetét.

A felek szerződése fix határidőt nem tartalmazott, ugyanakkor a felperes (jogosult) az alperestől mint kötelezettől teljesítést sem követelt, így a felhívott jogszabályi feltételek hiánya okán ezen felperesi igény sem lehetett alapos.

A Ptk. 395. § (1) bekezdése szerint a megrendelő a szerződéstől bármikor elállhat, köteles azonban a vállalkozó kárát megtéríteni.

A Legfelsőbb Bíróság (jelenleg Kúria) GK 22. számú állásfoglalással módosított GK 16. számú állásfoglalásának c) pontja szerint „a megrendelő az általános, valamint a késedelemre és érdekmúlásra alapított elállási jogát mindaddig gyakorolhatja, amíg a teljesítés nem történt meg.”

Az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a felek jogviszonyára, annak megszűnésére a Ptk. 395. § (1) bekezdésében foglaltak irányadóak, azaz a felperes a felek szerződésétől - a még nem teljesített (azaz a 2010. november 23-ai és 25-ei szállításokat meghaladó) részében - jogszerűen állt el, és az elállás a felek szerződéses jogviszonyát megszüntette, hiszen a közölt elállás a szerződést felbontotta.

Az elállás 395. § (1) bekezdésére hivatkozó része volt alkalmas arra, hogy a felperes által kívánt joghatást elérje, hiszen a Ptk. 395. § (1) bekezdése értelmében a megrendelő a vállalkozási szerződéstől lényegében bármikor, minden indoklás nélkül is elállhat.

Az elsőfokú bíróság határozata helytálló volt, amikor megállapította, hogy a felperes keresetének jogalapja az elállás tekintetében alapos volt.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperes keresetét bizonyítatlanság miatt elutasította.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni, több szakértőt csak különböző szakkérdések felmerülése esetében lehet kirendelni.

A perben azonban nem merült fel olyan jelentős tény vagy egyéb körülmény, amelynek megállapításához különleges szakértelem lett volna szükséges, az elsőfokú bíróság által feltárt tényállás az érdemi döntés meghozatalához elégséges volt.

A felek megállapodása szerint (6.1 pont) a vállalkozó (alperes) a feladat elvégzése ellenében az iratrendezés, selejtezés, dobozolás, szállítás és állványszerelési díjak tekintetében 15.000.000 forint + áfa, míg az iratörzés, adatszolgáltatás, valamint az iratok további kezelésének díjaként pedig 70.900.000 forint + áfa vállalkozói díjra volt jogosult.

A felperes a szerződéstől a még nem teljesített rész tekintetében jogszerűen állt el, ezért az alperest mindösszesen a tényleges teljesítés alapján illeti meg vállalkozói díj, mely iratrendezés, selejtezés, dobozolás, szállítás és állványszerelés alapján számlázható a már idézett 6.1 pont szerint. Ennek továbbutalásaként a felek jogviszonyában tisztázandó, hogy ténylegesen mely összegű vállalkozói díjra jogosult az alperes.

A nem vitás tényállás szerint a felperes 302.500 forint megfizetésére köteles az iratszállítás alapján, az alperes további vállalkozói díjra azonban nem tarthat igényt, hiszen ténylegesen iratrendezést és szállítást a felperes által is elismert 302.500 forint összegben végzett. Ezt meghaladóan további, a szerződés 6.1 pontjában írt vállalkozói tevékenységet ténylegesen nem teljesített. A felek egyező nyilatkozatot tettek az iratrendezés, selejtezés, dobozolás és szállítással összefüggésében, ezt meghaladóan további igényt az alperes alappal a felek elállással megszüntetett jogviszonyával összefüggésben nem érvényesíthet, hiszen a szerződés 6.1 pontja állványszerelést jelöl meg a felperes további vállalkozói díjfizetési kötelezettségeként, állványszerelésre azonban az alperes nem is hivatkozott, s az alperes 5. sorszámú beadványának A/5. mellékleteként megjelölt „salgópolc rendszer” árkalkulációjával összefüggésben az alperes szerelési költséget tényállítás szintjén sem adott elő, ebből következően értelemszerűen nem is igazolt. A felperes ügyvezetője 2012. március 29-ei tárgyalásról felvett 8. sorszámú jegyzőkönyvben egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a salgópolc rendszer árkalkulációja „anyagdíjat” foglal magában. A polccal összefüggő anyagköltség vállalkozói díjként - a felek szerződése alapján - nem hárítható át a felperesre.

A tényleges vállalkozói tevékenység díjvonzata hárítható át a felek szerződése alapján a felperesre (két nap szállítás, két fő munkabére és iratanyagok előkészítésével kapcsolatos díjköltség vonzat), amelyet a felperes az 5/A/5. szám alatti alperesi előadással egyezően 302.500 forint összegben elismert.

Az elismeréssel kapcsolatban az ítéletátlának kételye nem merült fel, azt valónak tekintette és a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján ítélezésének alapjául elfogadta, s ezen összeget mint vállalkozói díjat a felek jogviszonyának lezárásával összefüggésben meghatározta.

Az alperes így alapos igényt mindösszesen az általa ténylegesen teljesített vállalkozói díjjal összefüggésben támaszthat, ezt meghaladó követelése (kárigénye) - figyelemmel a felperes sajátos (felszámolás alatti) státuszára - nem teljesíthető.

A felszámoló által kötött szerződés folytán a felek jogviszonyában az alperes vállalkozóként szerepel.

A Ptk. 395. § (1) bekezdése szerinti elállás következtében szűnt meg a felek jogviszonya.

A Cstv. 37. § (2) bekezdése szerint a felszámolás alatt keletkezett és felszámolási költségnek nem minősülő követelések tekintetében - ha a felszámolási zárómérleget még nem nyújtották be - a hitelezői igényt a követelés esedékessé válását követő 40 napon belül kell a felszámolónak bejelenteni, aki a követelést a - 28. § (2) bekezdésének f) pontjában foglalt - határidőn belül benyújtott hitelezői igények között veszi nyilvántartásba. A 40 nap elteltével, de 180 napon belül - legalább a felszámolási zárómérleg benyújtásáig - bejelentett igények nyilvántartásba vételére és kielégítésére az (1) bekezdés az irányadó, míg a (3)

bekezdés szerint az (1)-(2) bekezdésekben foglalt esetekben a 180 napos határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

A felek szerződésének vállalkozói díja a Cstv. 57. § (2) bekezdés f) pontja alapján felszámolási költségnek minősül, mint az adós iratanyagának rendezésével, elhelyezésével és őrzésével kapcsolatos költség.

Az alperes további, a Ptk. 395. § (1) bekezdése alapján támasztott kárigénye azonban nem sorolható a felszámolási költségek fogalmi körébe. A szerződéstől (jogszerűen) elálló megrendelőt terhelő kártalanítási kötelezettség, mint igény a Cstv. 57. § (1) bekezdés f) pontjába rangsorolandó egyéb követelés, melynek érvényesítési alapja a hitelezői igénybejelentés, hiszen az alperes már eleve felszámolás alatt álló felperessel kötött szerződést, a szerződés megszűnéséből származó egyéb igénnyel kapcsolatosan azonban hitelezői igénybejelentést nem tett. A 180 napos jogvesztő határidő elteltére figyelemmel az elsőfokú bíróság maradéktalanul helytállóan következtetett arra, hogy az alperes kárigényének érvényesíthetősége megszűnt, hiszen a Cstv. 37. § (3) bekezdésében írt határidő jogszünető határidőnek minősül, amelynek elmulasztása az alanyi jog megszűnését vonja maga után, erre mutatott rá a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.458/2008/4. számú ítéletében. Az alanyi jog megszűnésén nem változtat az a tény, hogy az alperesnél a felperes által megfizetett pénzeszköz áll rendelkezésre, a hitelezői igénybejelentést nem pótolja a felperesi kifizetés ténye.

A felek által előadott és igazolt tényállításokra figyelemmel az iratokhoz 12. sorszámon érkezett alperesi beadvány mellékleteként csatolt „I. ütem teljesítési igazolás”-ban foglaltak döntő része (302.500 forintot meghaladó mértékben) megdőlt, és nincs olyan érvényes jogcím amely alapján a teljesítésigazolás szerint megfizetett összeget az alperes magánál tarthatná, így a felszámolási vagyon részének minősülő, a vállalkozói szerződés teljesítésének ellentételét meghaladó részét köteles a felperesnek visszafizetni, hiszen a felek viszonylatában az eredeti állapot helyreállításának van helye.

A felek megállapodása (7.4. pont) a szerződés teljesítése során eljárni jogosult személyként **P.A.-t** és **H.P.-t** jelöli meg, ennek azonban az elállás érvényességével összefüggésben nincs jelentősége, ezen pont nem zárja, zárhatja ki a felperes további képviselőinek nyilatkozattételi jogosultságát.

Az alperes Gf.6. sorszámon előterjesztett észrevételében foglalt eljárásjogi előadása nem alapos.

Kétségtelen, hogy a felperes fellebbezésének részletes indokolását az általa vállalt 15 napos határidőn túl terjesztette elő, ennek azonban nincs ügydöntő jelentősége arra tekintettel, hogy a fellebbezés indokolásának utólagos előterjesztése nem törvényi, hanem úgynevezett bírói határidő, amelynek következményét az elsőfokú bíróság nem vonta le, így a késedelem a fél hátrányára nem szolgálhat.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a perköltségre is kiterjedően - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta .

Az alperes e másodfokú eljárásban peresztesnek minősül, így köteles a pernyertes felperes másodfokú költségét a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján megfizetni. A perköltség ügyvédi munkadíjból áll, melynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében és a 4/A. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével határozta meg.

A másodfokú eljárás illetékvonzatát a peresztes alperes köteles utólagosan megfizetni a Magyar Államnak külön felhívásra a Pp. 78. § (1) bekezdése, továbbá 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. november 8.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Senyei György s.k.
előadó bíró

dr. Vuleta Csaba s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Szénási Rita)